

Kráčeli tak spolu dál, i kolem obchodu. Znovu se zeptala: „Proč?“

Opět se zasmál. „Vy mi tedy vážně kladete takové zajímavé otázky.“

„A vy mi nikdá neodpovíte.“ Přikývl. Zažívala velmi příjemný pocit, jak tak šel vedle ní. Příjemný jako odpočinek a ticho, jako něco, bez čeho se dá žít, a přesto to člověk k životu potřebuje. Něco, co by se musel naučit postrádat, a pak už by se mu po tom nepřestalo stýskat. „Přestala jsem chodit na ty biblické hodiny. Takže mě asi nepokřtíte.“

„Ano, přemýšlel jsem o tom. Jsou věci, o kterých doufám, že je novokřtěnec pochopí dostatečně na to, aby je mohl potvrdit.“

„Novokřtěnec? Vidíte, to slovo ani neznám. Nerozumím ani půlce toho psaní, co jste mi dal. Jsem nevzdělaná ženská. Ale to asi zas nedokážete pochopit vy.“

Zastavil se, a tak se zastavila i ona. Pohlédl jí do tváře. „Asi bych to pochopil, kdyby to byla pravda. Ale já tomu nevěřím. Tak proč bych měl předstírat, že to tak je.“ Pokrčil rameny. „Jestli někdo náhodou nezná pár slov...“

„Není to tak jednoduchý.“

Přikývl. „Není to ani trochu jednoduché. Ale jestli přijдете v neděli do kostela a budete chtít přijmout křest – tak vás pokřtím s naprostou jistotou, že je to tak správně. Víc k tomu nedokážu říct.“

UVědomila si: „Musím si něco koupit v obchodě.“ A tak se obrátili a kráčeli zpátky ke Gileadu.

„Asi mi pořád vůbec nedůvěřujete,“ ozval se po chvílce.

„Já prostě nemám ve zvyku lidem důvěřovat. Nevidím důvod.“ Chvilí šli beze slova.

„Ty růže jsou krásné. Na hrobě. Je od vás moc hezké, že se o ně staráte.“

Pokrčila rameny. „Mám růže ráda.“

„Ano, ale stejně bych vám to moc rád nějak oplatil.“

Slyšela sama sebe, jak říká: „Měl byste si mě vzít.“ Zůstal stát bez hnutí a ona pospíchala pryč, na opačnou stranu silnice, a tváře jí tak hořely hanbou a vztekem, až měla pocit, že tentokrát už to určitě nepřežije. Když ji dohonil, když se dotkl jejího rukávu, nedokázala se na něj podívat.

„Ano,“ přikývl. „Máte pravdu. Udělám to.“

Odpověděla. „Fajn. Takže se uvidíme zejtra.“ Proč to řekla? A v co doufala, že zítra udělá? On tam jenom stál. Cítila, jak ji upřeně sleduje. Tak to je ta nejšilenější věc, jakou v životě provedla. To ten pocit, který zakusila, když kráčel vedle ní, jí tu myšlenku vnukl. Takhle to dopadá, když je člověk pořád sám jako kůl v plotě. Začne mu záležet i na věcech, které v běžném životě zase tak důležité nejsou. Jen tak kráčet po boku toho starého pána za město, většinu času v podstatě mlčky, po silnici zastíněné topoly, které svítí a šumějí. Nikdy se na něj vlastně pořádně nepodívala, ale byl krásný, jemný a spolehlivý, hlas mu zněl tak mírně a vlasy měl stříbřitě bílé. Pokud někdy uvažovala, že by se za někoho provdala, byl by to pravděpodobně chlap dost mladý, aby zvládl od rána do večera pracovat. Jenže být kazatelem je vlastně taky práce. A taky má ten dům. A zahradu. Zaplevelenou.

Co si to vůbec myslí? Tohle se prostě nikdy nemůže stát. Ona je možná blázen, ale on rozhodně ne. Snažila si vybavit jeho slova – Máte pravdu. Udělám to –, jako by ve skutečnosti znamenala: To je ta nejpodivnější věc, jakou mi kdo v životě navrhl. Nebylo těžké to tak vnímat – od kohokoli jiného. On jako by vždycky říkal, co si opravdu myslí. Nebo skoro. Přesto si dovedla představit, že tentokrát to bylo jinak. Nadzvedla uvolněné prkno a vytáhla sklenici, do níž si ukládala peníze. Měla pořád tu pětidolarovku od paní Grahamové, poněvadž byla tak rozrušená, že si netroufala jít do obchodu koupit tu zatracenou šunku, na kterou dostala chuť. Takže to dohromady dělá pětáctyřicet dolarů. Kdyby si nekupovala zbytečnosti jako cigarety

a margarín, měla by ještě víc. Ale i tak, za pětáctýřicet dolarů by autobusem dojela pěkně daleko. Mohla by zamířit do Kalifornie, kde by si nemusela dělat těžkou hlavu kvůli zimě. A obilí tam dozrává několikrát do roka. Doane s Marcelou vždýcky mluvili o tom, že by chtěli do Kalifornie. To byl hezký sen. Mohla by ho teď sama uskutečnit. Hlavně nikomu nedůvěřovat. Věděla, že za ní nepříjde, a ona za ním jít nedokázala. Třeba se ji pokusí vyhledat, protože padlo slovo zítra, anebo možná ne. Staví se pak v nejbližších dnech do města pro jízdenku, takže pokud ji náhodou potká, nebude z toho dělat vědu. Nejspíš se to nikdy nedozví – možná svá slova myslel vážně, ale pokud ne, tak by při dalším setkání s ním neunesla tu hanbu. Anebo by ji unesla, a to by byla ještě horší hanba. Nejlepší by bylo, kdyby mohla prostě oznámit: Odjíždím, jak jsem to celou dobu plánovala.

A tak strávila celý zítřek u řeky. Usadila se na balvan a spustila do vody vlasec. Přinesla si s sebou tabulku, tužku a Bibli. Ezechiel pravil: *Ruce měly lidské, a to pod křídly na čtyřech stranách: měly po čtyřech tvářích a křídlech. Svými křídly se přimykaly jedna k druhé. Při chůzi se neotáčely, každá se pohybovala přímo vpřed. Jejich tváře se podobaly tváři lidské, zprava měly všechny čtyři tváře lví a zleva měly všechny čtyři tváře býčí a všechny čtyři měly také tváře orlí.* Doane by poznamenal: Neříkal jsem ti to? A přece to dávalo stejný smysl jako všechno ostatní. Tedy žádný. Když se jeden zamyslí nad svým obličejem, může to být něco, na co se nechce podívat: příliš smutný, příliš tvrdý, případně příliš laskavý. Nebo se v něm může odrážet něco, co se ten člověk snaží skrýt, protože to víceméně naznačuje, kudy prošel a co ještě může čekat. A vidí ho každý, jenom on sám ne. Vznáší se prostě pořád před ním. Mohla by to být klidně jeho duše, tak málo ho totiž dokáže ochránit. Co vlastně není podivné, když se nad tím jeden trochu zamyslí?

Stíny se posunuly a začal ji obtěžovat hmyz, a tak si našla místo víc na slunci. Kolem řeky rostly borůvky. Kdyby jen mohla

pustit z hlavy, proč je tady, byla by docela spokojená. Stačí jeden sumec, a den bude vydařený. Ten dopis měla založený v Bibli. Roztrhla ho napůl a zatížila kamenem, na dostatečně vlhkém místě, aby se inkoust začal rozpíjet. *Drahá Lilo (pokud Vám tak smím říkat)*. Občas ji napadlo, že kdyby se k tomu našel dobrý důvod, dokázala by si klidně uříznout ruku. Ta představa ji svým způsobem uklidňovala. Aspoň v jednom směru mohla sama sobě důvěřovat, ať už byla pomatená nebo ne. Mohla by spálit ten svetr, až si bude opékat sumce. Mohla by klidně spálit i tu Bibli. Starouš Ezechiél by se pěkně uvelebil v plamenech. Podle všeho o nich hodně věděl. A ten deštník by se jí do kufru vešel, když ho dá napříč.

Rozhodla se, že se příští neděli vydá do kostela. Když dorazí pozdě a odejde brzy, a sedne si do zadní lavice, nedostane se k ní nikdy natolik blízko, aby s ní mohl promluvit nebo si jí vůbec všimnout. Nebylo jí proti mysli ho ještě naposled vidět, jak tam stojí na kazatelně ve světle oken a vykládá těm lidem o vtělení, vzkříšení a o všem ostatním. Poslechla by si trochu zpěvu. A pak už by víckrát do žádného kostela nevkočila.

Když potom vyšla od řeky na břeh, spatřila ho, jak postává na silnici, asi na půl cesty mezi ní a tou zatracenou boudou. A ona stála tady, Bibli v jedné ruce a zmítajícího se sumce na vlasci v druhé, bosá, a on se otočil a uviděl ji. Vykročil k ní. Zůstala jako přilepená na místě, poněvadž ji nenapadlo nic lepšího. Nepromluvil, dokud nedošel až k ní, a ještě potom dlouho mlčel a rozmýšlel se, co jí poví.

Nakonec spustil: „Vím, že nemáte ráda návštěvy, ale chtěl jsem s vámi mluvit. Nešel jsem vlastně k vám domů. Zato jsem doufal, že vás tu potkám. Chtěl bych vám něco dát. Samozřejmě to nemusíte přijmout. Patřilo to mojí matce.“ Držel to v ruce – medailonek na řetízkou. „Měl jsem to dát do nějaké krabičky.“ Pak pokračoval: „Mluvili jsme spolu o manželství. Od té doby jsem vás neviděl. Nevím, jestli jste to myslela vážně. Tak jsem si

řekl, že se raději zeptám. Jestli jste si to rozmyslela, chápu. Jsem starý. Stařec. Plně si to uvědomuju.“ Pokrčil rameny. „Ale jestli jsme opravdu zasnoubení, chci vám něco dát. A jestli nejsme, rád bych vám to věnoval tak jako tak.“

„No,“ opáčila, „mám plný ruce.“

Zasmál se. „To tedy máte! Počkejte, něco vám vezmu. Bible!“

„Ukradla jsem ji. A ne abyste se díval na moji tabulku.“

„Promiňte. Ezechiel.“ Zasmál se. „Vy mě nepřestáváte překvapovat.“

„Ukradla jsem vám svetr. To bylo taky překvapení?“

„Ani ne. Potěšilo mě, že jste o něj stála.“

„Proč?“

„Myslím, že asi víte proč.“

Cítila, jak se jí do tváří žene horko. A ta ryba sebou pořád mrskala a plácala jí do stehna. „Zatracenej sumec,“ ulevila si. „Nedá se nikdá pořádně zabít. Nechám ho chvíli tady na zemi.“ A vzápětí tam ležel a plácal sebou v prachu. Otrěla si ruku o sukni. „Tak teď si ten řetízek, nebo co to je, můžu vzít.“

„Skvělé. To jsem... rád. Měla byste si ho nasadit. Trochu obtížně se zapíná. Moje matka vždycky prosila otce, aby jí ho zapnul.“

Lila pronesla: „Vážně,“ a zase mu ho podala.

Chvíli ji pozoroval a pak usoudil: „Budete si muset něco udělat s vlasy. Kdybyste si je mohla nadzdvihnout.“ Udělala, oč ji požádal, a on si stoupl za ni – ucítila na krku dotek jeho třesoucích se prstů a pak skoro neznatelnou váhu medailonku, když jí ho zavěsil na krk. Potom spolu stáli na cestě a obklopovalo je jen cvrlikavé, švelící ticho a hukot řeky.

První promluvil on: „Tak. Budeme se brát, nebo ne?“

A ona na to: „Jestli chcete, já proti tomu asi nic nemám. Jenom nevím, jestli to bude klapat.“

Přikývl. „Mohly by nastat potíže. Promýšlel jsem to. A docela hodně.“